

Meerjarenbeleidsplan 2018 - 2023

1. Inleiding

Sinds haar oprichting in 1986 is de stichting **Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg West-Brabant & Tholen**, hierna: VPTZ-WB&T, uitgegroeid tot een organisatie met ongeveer 70 enthousiaste vrijwilligers. Vrijwilligers worden ingezet in de thuissituatie van cliënten en hun mantelzorger(s) en ook intramuraal in zorginstellingen. Daarnaast kennen we vrijwilligers die de voorwaarden scheppen om die ondersteuning mogelijk te maken door hun beschikbaarheid als coördinator, ICT-er, PR-er, coach of bestuurslid.

De regiocoördinator en kantoorcoördinator zijn door de stichting aangesteld om de interne organisatie en aansturing van het vrijwilligerswerk en de externe positionering mede in goede banen te leiden.

Wij beseffen dat dit werk enerzijds de relatieve eenvoud vraagt van het *'Er zijn'*, maar anderzijds een sterke organisatie vergt, professioneel en cliëntgericht. Voor de kwaliteit van de geboden zorg is het essentieel dat de organisatie een structuur kent met een duidelijke taakverdeling op het niveau van bestuur, coördinatie en vrijwilligers. Allen nemen regelmatig deel aan de beschikbare bijscholing. De organisatie als geheel wint daarmee aan professionaliteit.

Voor het functioneren van onze subsidieafhankelijke organisatie is de visie van de overheid op de palliatieve terminale zorg van groot belang. Het recente beleid van de landelijke overheid, is erop gericht zorg zoveel mogelijk bij de cliënt thuis te organiseren. Hierdoor en door de ont koppeling van wonen en zorg in de Wet Langdurige Zorg (Wlz) en decentralisatie van de Wmo naar de gemeenten, wordt steeds meer een beroep gedaan op mantelzorgers en vrijwilligers. De vergrijzing en het afnemend aantal mantelzorgers completeren de uitdagingen waar onze organisatie voor staat.

In verpleeg- en verzorgingshuizen brengen veel mensen in eenzaamheid hun laatste levensfase door. VPTZ-WB&T wil daar wat aan doen en heeft hiertoe samenwerkingsovereenkomsten gesloten met bijna alle intramurale organisaties binnen het werkgebied en zal deze overeenkomsten nog verder uitbreiden

Voorts melden zich meer zorgaanbieders aan, zowel thuiszorgorganisaties als hospices. VPTZ-WB&T streeft naar samenwerking waar mogelijk met steeds daarbij het belang van de cliënt centraal. Deze ontwikkeling noopt onze organisatie ertoe nog beter zichtbaar te worden.

Ons beleid voor de komende 5 jaar kent vijf invalshoeken die aandacht en onderhoud vragen:

1. Handhaving van het specifieke karakter van de vrijwillige palliatieve terminale zorg en daarmee van de structurele grondslag, professionaliteit en continuïteit.
2. Verhouding van de eigen verantwoordelijkheid van de vrijwilliger tot de toenemende vraag naar externe verantwoording.
3. Afstemming van de ruimte voor de persoonlijke invulling van het werk op de noodzakelijke kwaliteitsbewaking.
4. Afstemming van onze capaciteit op de naar verwachting toenemende vraag naar onze dienstverlening, zonder concessies te doen aan de kwaliteit daarvan.
5. Uitvoering van een degelijk financieel beheer.

2. Missie

“Er zijn”

Aan eenieder in de laatste levensfase en diens naasten bieden opgeleide vrijwilligers – daar waar nodig en gewenst – tijd, aandacht en ondersteuning.

3. Kernwaarden

Vanuit deze missie is ons handelen gericht op navolgende kernwaarden:

- Klantgericht werken en afgesproken kwaliteit leveren
- Verwerving en delen van kennis en ervaring omtrent palliatieve terminale zorg
- Een samenwerkingsverband bieden voor goed opgeleide en gemotiveerde vrijwilligers
- Gestructureerde en efficiënte bedrijfsvoering binnen de stichting.

4. Beleid 2018 – 2023

Een zestal beleidslijnen zijn onderstaand verder uitgewerkt, met impliciet daaraan gekoppeld onze doelstellingen voor de komende 5 jaar.

- 4.1 Ontwikkelingen in de palliatieve zorg
- 4.2 Hoofddoelstelling VPTZ-WB&T
- 4.3 Positie van VPTZ-WB&T
- 4.4 Vrijwilligers
- 4.5 Financiën
- 4.6 Public relations

4.1 Ontwikkelingen in de palliatieve zorg

Het werkveld palliatieve zorg is de pioniersfase voorbij. Palliatieve zorg krijgt momenteel veel aandacht van zowel bestuurlijk als uitvoerend betrokkenen. Ook in de landelijke politiek is er een positieve stemming omtrent de zorg in de palliatief terminale fase. De subsidieregeling is in 2016 door VWS verlengd tot 2022 waarbij de bedragen zijn aangepast. Voor 2018 is een verhoging van de normbedragen toegezegd. Gesprekken zijn gaande om een nieuwe opzet voor de financiering vanaf 2022 rond te krijgen.

Maar ook bij uitvoerende zorginstellingen staat palliatieve zorg meer op de voorgrond in hun beleid. In deze zorginstellingen worden palliatieve teams ingesteld met de opdracht om de palliatieve zorg een beter herkenbare vorm te geven. Kortom, de zorginstellingen willen het goed regelen voor hun cliënten. Het risico bestaat echter dat ze alles zelf willen doen waarbij de inzetbaarheid van onze goed opgeleide en gemotiveerde vrijwilligers buiten beeld blijft. Onze inzet, die al intramuraal plaats vindt, kan zeker worden uitgebreid. De focus moet liggen op versterkte samenwerking, waarbij VPTZ-WB&T binnen de zorginstellingen wordt opgenomen in het werkprocesschema dan wel in de interne checklijsten vermeld staat, zodat bij de opstelling en uitvoering van het zorgplan wij tijdig worden gezien als partner voor inzet bij hun cliënt .

Ook de thuissituatie krijgt meer aandacht. Vanuit de politiek wordt aangedrongen op langer thuis verblijven met bijpassende ondersteuning. Palliatieve thuiszorg, met als doel de samenwerking tussen huisarts en (wijk)verpleegkundige) te bevorderen, krijgt vorm met de lokale PaTz-teams. Het vroegtijdig in de laatste levensfase in beeld brengen van de zorgbehoefte bevordert de kwaliteit in de palliatieve thuiszorg. VPTZ-WB&T participeert al in enkele PaTz-teams om de rol en betekenis van vrijwilligers in de zorgbehoefte bespreekbaar te maken, feitelijk in te brengen en te evalueren. Als informele zorgverlener kunnen wij vanuit onze positie in PaTz-teams direct onze diensten aanbieden en tevens de aandacht voor de palliatieve zorg verbreden. Doel is om de verdere initiatie van, en ons aandeel in PaTz-teams te stimuleren.

Vanuit koepelorganisaties VPTZ-NL en Fibula (regionale Netwerken Palliatieve Zorg) wordt aangedrongen op intensieve lokale samenwerking met alle partners in het werkveld. VPTZ-WB&T zal zich hiervoor sterk maken. Voorbeeld hiervan is het eind 2017 gestarte project "Versterkte samenwerking formele en informele zorg".

Tenslotte is een belangrijke ontwikkeling dat, gezien het overheidsbeleid van meer participatie en langer thuis wonen, het aantal cliënten en daarmee het aantal inzetten in de komende jaren zal stijgen.

Ook vanwege de uitbreiding van palliatieve zorg voor cliënten binnen allochtone gemeenschappen zal het aantal inzetten toenemen. Multiculturele aspecten in de palliatieve zorg brengen ook een aanpassing van het vrijwilligersbestand en opleidingen met zich mee.

4.2 Hoofddoelstelling VPTZ-WB&T

De bondige en vertrouwde missie "*Er zijn*" is landelijk actueel en wordt gecontinueerd. Wij blijven goed opgeleide vrijwilligers inzetten in thuis situaties van terminaal zieke cliënten. Thuis kan ook een plek in een zorginstelling zijn. Immers intramuraal verblijf en de zorgtaak zijn organisatorisch en qua financiering uit elkaar gehaald.

Wij blijven een krachtige organisatie, met name ook voor en door de vrijwilligers die zich bij ons ondersteund en gewaardeerd voelen. Aansturing en begeleiding door een betaalde regio- en kantoorcoördinator blijft hiervoor een essentiële randvoorwaarde.

4.3 Positie van VPTZ-WB&T

VPTZ-WB&T is werkzaam in 9 belendende gemeenten in de regio West-Brabant en Tholen. Wij zoeken collegiale samenwerking met de VPTZ-organisaties in aangrenzende regio's. Streven is om minimaal jaarlijks overleg te hebben met de coördinatoren van deze werk gerelateerde partners. Komen zij in organisatorische problemen dan onderzoeken wij in hoeverre we behulpzaam kunnen zijn. Ook voor hun cliënten moet goede ondersteuning in de laatste levensfase beschikbaar blijven.

Bij de zorginstellingen binnen onze regio is VPTZ-WB&T bekend en gewaardeerd. Periodieke contacten tussen de uitvoerenden maar ook contacten op bestuurlijk niveau zijn waardevol en blijven noodzakelijk. Het Netwerk Palliatieve Zorg regio Roosendaal-Bergen op Zoom-Tholen fungeert als bindend platform aangaande de toegankelijkheid en kwaliteit van de palliatieve zorgverlening in de regio.

Een goede verstandhouding met de 9 gemeenten is van groot belang. Geconstateerd wordt dat ons contact met vertegenwoordigers van deze gemeenten momenteel te beperkt is. Naamsbekendheid van onze organisatie bij de gemeenten is een eerste vereiste. Het bestuur gaat initiatieven ondernemen om de betrekkingen op het niveau van de gemeenten te verbeteren. VPTZ-WB&T dient op zijn minst bekend te zijn bij de gemeentelijke doorwijsloketten voor de zorg. Ook de mogelijkheid voor subsidieverlening in het kader van de Wmo dient te worden verkend en benut. Daarnaast is moreel support van de gemeenten voor onze activiteiten van groot belang.

Als koepelorganisatie, belangenbehartiger en kenniscentrum faciliteert VPTZ-NL de circa 200 leden van de landelijke vereniging Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg. Lid VPTZ-WB&T onderhoudt met het bureau van de vereniging een open en constructieve relatie.

Praktische ondersteuning bij de coördinatie van de subsidieregeling met het ministerie van Wvs, de jaarlijkse registratierapportage, activiteitenplannen, relatiebeheer met instellingen voor wetenschappelijk onderzoek en deelname aan projecten in het domein van palliatieve zorg komen ook aan onze organisatie ten goede. Een soepel contact met de regioadviseur van VPTZ-NL is hiertoe essentieel. VPTZ-WB&T wil graag blijvend gebruik maken van de kwalitatief goede opleidingen die de VPTZ Academie aanbiedt.

Het bestuurslid van VPTZ-WB&T dat als afgevaardigde van de regio West-Brabant in de ledenraad van de vereniging zit, fungeert voor onze stichting als schakel voor goede informatieoverdracht over actuele en toekomstige thema's. De discussie over aanpassing van de structuur van VPTZ-NL in relatie tot de leden (thuisorganisaties, bijna-thuis-huizen beide-organisaties, highcare-hospices, palliatieve units) geniet onze belangstelling en waar mogelijk zullen wij een bijdrage leveren.

VPTZ-NL heeft bijgedragen aan de totstandkoming, najaar 2017, van het **Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland**. Het kwaliteitskader bevat onder meer standaarden voor de fysieke, psychische, sociale en spirituele dimensies van palliatieve zorg. De standaarden zijn onderbouwd met criteria voor de diverse per domein betrokken professionele zorgdisciplines.

In 5 standaarden zijn vrijwilligers expliciet als actor genoemd: interdisciplinaire zorg, mantelzorg, kwaliteit en onderzoek, deskundigheid en verlies en rouw. Het kwaliteitskader beoogt een leidraad te zijn voor werk in de praktijk, ondersteund met richtlijnen en meetinstrumenten.

Ook VPTZ-WB&T zal zich langs de lijnen van het kwaliteitskader (wat, hoe en waarom) verder ontwikkelen.

4.4 Vrijwilligers

VPTZ-WB&T beschikt over gekwalificeerde en gemotiveerde vrijwilligers. Dit komt voornamelijk vanuit hun eigen innerlijke motivatie, maar ook door bijpassende opleiding die de vrijwilligers de mogelijkheid biedt tot verdieping. De organisatie is er op gericht om de vrijwilligers te ondersteunen bij de uitvoering van hun inzet bij onze cliënten. Organisatie-breed wordt een grote waardering voor de vrijwilligers ervaren.

Zorgpunt is dat het werven van nieuwe vrijwilligers momenteel wat moeizamer gaat dan in recent voorgaande jaren. Extra inspanning is nodig om toch jaarlijks minimaal 10 nieuwe vrijwilligers te kunnen verwelkomen. Apart aandachtspunt zijn de intramurale inzetten 's nachts om te waken. Voor veel vrijwilligers leggen die inzetten een groot, zo niet te groot beslag op hun capaciteit. Wij zullen een modus voor deze problematiek zien te vinden.

Onderzoek is nodig naar eventuele vergoeding voor nachtdiensten.

Complementaire zorg is een nieuwe ontwikkeling. VPTZ-WB&T zal deze ontwikkeling volgen en beoordelen welke aanvullingen op onze traditionele inzet we aan cliënten kunnen bieden.

Ook is het zaak de continuïteit te bewaken in de beschikbaarheid van vrijwilligers voor ondersteunende disciplines als ICT, PR en coaching. Uiteraard behoort ook de continuïteit in de betaalde coördinatie en de bezetting van het stichtingsbestuur verzekerd te zijn.

4.5 Financiën

De financiële positie van VPTZ-WB&T is gezond. Vooruitzicht op continuering van de huidige Vws-subsidieregeling tot 2022 is geboden. Met de in 2018 verhoogde subsidie worden nagenoeg alle kosten gedekt. Via sponsors en vrijwillige bijdragen van nabestaanden worden de overige middelen binnengehaald. Extra inspanning voor fondsenwerving is nodig omdat meerjarige donaties door enkele grotere sponsors onzeker worden.

Gegeven het maatschappelijk en politiek draagvlak voor palliatieve terminale zorg in de thuissituatie is de verwachting dat ook vanaf 2022 de rijksoverheid bijdraagt aan de benodigde financiering. Wij beschikken anno 2018 over een redelijke reserve waarmee een eventueel tekort aan financiële baten grotendeels kan worden opgevangen.

Publicatie van de jaarrekening op onze website biedt de vereiste verantwoording voor onze stichting als ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling).

4.6 Public relations

De doelstelling, dat elke volwassen inwoner van ons werkgebied VPTZ-WB&T en haar werk kent, is nog niet gehaald en blijft derhalve open. Structurele publicitaire aandacht is dus nodig. Onderzocht moet worden hoe VPTZ-WB&T hier een nieuwe impuls aan kan geven. Het schrijven van een periodieke column in lokale weekbladen door een redactioneel vaardige vrijwilliger is hiervoor één van de opties. Continue aandacht bevordert rechtstreekse naamsbekendheid.

Onze professionele website www.vptz-westbrabanttholen.nl geeft een compleet inzicht van wie wij zijn, wat wij doen, waar wij werken en fungeert als nieuwsbron.

Het jaarverslag van VPTZ-WB&T biedt uitvoerige getalsmatige informatie en beschrijft het verloop en de uitkomst van diverse activiteiten die door de vrijwilligersorganisatie zijn ondernomen en waaraan is deelgenomen.

Document vastgesteld door het bestuur van VPTZ-WB&T op 29 maart 2018.